

Синдикално

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 221 • јануар-фебруар 2023 • Година XXIII • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

Срећан 8. март!

У међувремену...

Пише: Валентина Илић

Да би се осврнули на протекли период у раду СОС и целокупну ситуацију у земљи и светским дешавањима, морамо признати да је социјална мера "одрживости система" непримерена све горем стандарду запослених. У априлу 2022. децидно је речено да ће повећање плата у просвети бити "двоцифрено", без могућности преговора, дијалога, усаглашавања и ребаланса. Повећане су 12.5 одсто три различите основице или цене рада у образовању - основно и средње 4.312,53, студентски стандард 4.109,91 и високо образовање 3.923,07. То значи да је основна плата са седмим степеном 74.683,84 од јануара 2023. године, исплаћена у фебруару 2023. Ако се томе додају четири одсто за одељенско старешинство (око 3.000 динара) и, примерице, за 20 година радног стажа осам одсто (око 6.000 динара) зарада досегне 83.683 динара.

Према подацима Републичког завода за статистику, у децембру 2022. у односу на просечан ниво цена у 2021. години цене су "отишле на горе": храна 32%, месо 30,4%, хлеб и житарице 29,3%, млеко, сир и јаја 50,1%, чврста горива чак и 63,2%. Просечна зарада у Србији у децембру је износила 84.227 динара, а у образовању 69.932 динара, прецизније 17% мање од републичког просека.

Наш синдикат је годинама опомињао да образована делатност нема технолошких вишкова, него технолошких мањкова и да ће године које следе оголити суштински проблем, а то је лош материјални и самим тим професионални статус просветне професије, који ће уз постојећу катастрофалну демографску слику условити да у школама нећемо имати наставника и да ће нам високообразовне установе остати без стручних кадрова. "Одлив мозга" је бољка која нас је довела до тога да се председница Владе Србије и ресорни министри обраћају свим релевантним институцијама како да напарве дугорочнију стратегију са блиц ефектима. На једном састанку у Влади, у децембру прошле године, "пожалили" су се да смо ми једина струка која не може "да се увезе са стране". Претпостављамо да ће уз краћи курс српског језика сви они који су муком ходали до Србије, да би побегли од ратова и сиромаштва, добити прилику да раде у нашим школама.

Евидентан је дефицит појединих наставничких струка у целој Србији, што је званично речено и из Друштва директора Србије, да недостају не само они природно-математичке струке, који се опредељују за ИТ сектор због плата од 2.000 евра или друштвено-језички који масовно налазе посао у иностранству, него, пак сад, и друштвено-хуманистички кадрови као што су филозофи, социолози, психолози, итд... А да не говоримо тек о средњим стручним школама са недостатком уже стручних кадрова као што су електро, машински, графички, и хемијски инжењери. Друштво директора предлаже, зарад "доприноса унапређењу образовно-васпитног система и квалитетнијег, економичнијег и ефикаснијег рада", доношење сета законских решења који би омогућио ангажовање пензионера, као и примену система стручне праксе за студент наставничких смерова на по један цео семестар (уместо 14 или 15 часова праксе), рад у школи под непосредним надзором ментора из школе или професора са матичног факултета (који наравно нису за то плаћени).

Дакле, исти сценарио краха образовног система, као и у неким земљама у окружењу, на шта смо као Синдикат упозоравали већ дужи низ година. Како уопште привући и заинтересовати младе људе да раде у образовању кад је деценијски тренд да су плате мале и да једини ентузијастички опстају у учионицама у којима све млађе ИТ генерације на-

међу нове критеријуме и стандарде рада. Како сачувати сопствени интегритет и ентузијазам да ћете "једног дана" моћи да купите стан, ауто, да се скућите, ишкољујете сопствену децу, и дочекате заслужену пензију без мрља у каријери достојанствено промовишући људски квалитет, који смо као друштво и институционално изгубили.

Кад приучени стручњаци конструишу мост, он се сруши или воз искочи из шина уз ненадокнадиве људске губитке, а шта да очекујемо од будућности (сваког) друштва у којем ће нове генерације образовати приучени наставници. Штета ће се мерити деценијама и на то треба да упозоре сви делови друштва, а не само просветни радници. Тиче се свих нас и сви треба да станемо иза захтева за значајне помаке у вредновању просветне професије.

То није само наш захтев, већ део ширег европског става о потреби јачања атрактивности просветне професије, о чему, између осталог, пишемо у овом броју.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
Број: 110-00-00015/2022-06
Датум: 09.02.2023. године
Београд, Немањина 22-26 ис

**СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР**

Дечанска 14 / VI 11000 Београд

Поводом Вашег захтева за тумачење важења Споразума о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за високо образовање, односно да ли исти важи од датума потписивања од стране репрезентативних синдиката или од дана објављивања у Службеном гласнику, наводимо да је важење Посебног колективног уговора за високо образовање ("Службени гласник РС", бр. 86/19, 93/20), првобитно продужено Споразумом о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за високо образовање ("Службени гласник РС", број 152/2020) до 14. децембра 2022. године, а након истека важења тог Споразума, рок важења Посебног колективног уговора за високо образовање продужен је закључивањем Споразума о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за високо образовање ("Службени гласник РС", број 7/23) до 14. децембра 2023. године.

Сагласно наведеном, како је у примени Посебан колективни уговор за високо образовање ("Службени гласник РС", бр. 86/19, 93/20, 152/20), Споразумом о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за високо образовање ("Службени гласник РС", број 7/23) продужен је рок примене иницијалног акта, те с тим у вези нема временског прекида, односно важење Посебног колективног уговора за високо образовање продужава се до 14. децембра 2023. године.

МИНИСТАР

Споразумом продужена важност ПКУ за студентски стандард

Пишу: Миодраг Камперелић и Николина Јанковић

На позив ресорног министарства, 5. јануара 2023. године, одржан је састанак у Министарству просвете, на којем је потписан Споразум о продужењу рока важења ПКУ за запослене у установама студентског стандарда чији је оснивач Република Србија на две године.

На састанку је договорено да се одмах почне са радом на изменама и допунама овог ПКУ са оним правима која су остварена у ПКУ за основне и средње школе и домове ученика.

Споразум о продужењу рока трајања је објављен у Службеном гласнику 31. јануара, а ступио је на снагу даном потписивања.

СОС и ГСПРС "Независност" су заједнички упутили допис Министарству просвете са захтевом за изједначавање цене рада у делатности студентског стандарда са ценом рада у делатности ученичког стандарда.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ

Већ 10. фебруара је одржан састанак у Министарству просвете на тему измена и допуна ПКУ за запослене у установама студентског стандарда чији је оснивач Република Србија. Састанку су присуствовали представници репрезентативних синдиката и помоћник министра за студентски стандард Милутин Ђуровић са

На основу члана 263. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - УС и 113/17),

Репрезентативни синдикати у области просвете на нивоу Републике Србије: Синдикат образовања Србије, Грански синдикат просветних радника Србије "Независност" и Влада, 5. јануара 2023. године, закључују

СПОРАЗУМ О ПРОДУЖЕЊУ РОКА ВАЖЕЊА ПОСЕБНОГ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У УСТАНОВАМА СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Споразум је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 7/2023 од 31.1.2023. године, а ступио је на снагу даном потписивања.

Члан 1.

Важење Посебног колективног уговора за запослене у установама студентског стандарда чији је оснивач Република Србија ("Службени гласник РС", бр. 1/19 и 92/20) продужава се до 12. јануара 2025. године.

Члан 2.

Овај споразум ступа на снагу даном потписивања.

За Синдикат образовања Србије
Председница,
мр **Валентина Илић**, с.р.

За ГСПРС "Независност"
Председник,
Срђан Словић, с.р.

За Владу
Министар просвете,
Бранко Ружић, с.р.

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ МИНИСТАР БРАНКО РУЖИЋ

Поштовани,

Обраћамо вам се у име запослених у ученичком и студентском стандарду, а у вези са различитом ценом рада у овим делатностима.

Структура запослених у овим делатностима је таква да огромну већину, више од 80%, чине радници са IV или нижим степеном стручне спреме. Неравномерним повећањем минималне цене рада и основице за обрачун плата, сви запослени са IV и нижим степеном стручне спреме, примају минималну зараду.

До разлике у основици је дошло у периоду 2016. и 2017. када су повећања била различита - за запослене у домовима ученика основица је повећана за 4, односно 6 процената, док је за запослене у студентском стандарду основица повећана за 2, односно 4 процента. Успостављена разлика у цени рада довела је до неравноправног положаја и огромног незадовољства запослених у студентском стандарду.

С обзиром на то да запослени у ученичком и студентском стандарду обављају послове у истој делатности, сличне сложености и обима, сматрамо да не постоји ниједан разлог за овај вид дискриминације и тражимо да се за запослене у студентском стандарду изједначи основица за обрачун плата са основицом за запослене у ученичком стандарду.

Синдикат образовања Србије
Мр **Валентина Илић**,
председница

ГСПРС Независност
Срђан Словић, председник

сарадницима, као и представници министарства учесника у преговорима.

Договорено је да ПКУ за студентски стандард буде усклађен са важећим ПКУ за основне и средње школе и домове ученика. Најважније измене и допуне се односе на додати нови основ за јубиларну награду за 40 година остварених у радном односу, као и на нови основ солидарне помоћи за рођење или усвојење детета. Такође, додати су основи и плаћеног одсуства, као што је први полазак детета у предшколску установу и полазак детета у први разред основне школе - два радна дана. Предложено је да и запослени који болују од малигних обољења остварују право на накнаду плате 100 одсто.

Мерлин Трајковић нова председница Одбора

Пише: М. К.

Седница Одбора делатности предшколских установа СОС одржана је 10. фебруара у Београду. На седници су верификовани мандати нових чланова Одбора - Јелени Орловић из Новог Сада уместо Новака Катића, Нели Грујев Поволни из Смедерева уместо Јадранке Рајић, Влади Гмитровићу из Ниша уместо Ане Вулић и Невенки Обрадовић из Петровца уместо представнице из ПУ Деспотовац по одлуци Републичког одбора.

Након представљања кандидата и гласања, у другом кругу, за председницу Одбора изабрана је колегиница Мерлин Трајковић из ПУ у Врању, иначе председница Окружног одбора образовања Пчињског округа.

Извештај са састанка Радне групе за ову делатност при Влади РС, поднеле су колегинице Зорица Вујатов и Бојана Савић. Оне су говориле о темама са састанка, системима ЈИСП и ИСКРА, конкурсима за пријем у радни однос, вредновању квалификација...

Правница Николина Јанковић је детаљније образложила предлог за измене и допуне ПКУ за запослене у предшколским установама, на којем СОС заједнички ради са другим репрезентативним синдикатима. Предлози СОС се базирају, пре свега, на правима која су остварена у ПКУ за основне и средње школе, али и на другим важећим колективним уговорима.

Нова права

Изменама и допунама ПКУ запослени у предшколским установама, што је и објављено у "Службеном гласнику РС" бр. 6/2023 и ступило на снагу 27. јануара, добили су ново право на јубиларну награду за 40 година рада у висини две и по просечне плате. У наредном периоду синдикати ће наставити рад на новим изменама и допунама ПКУ.

Н. Ј.

Социјални дијалог ојачавали и Пожаревљани

Пише: Н. Јанковић

Наставак реализације пројекта "Јачање капацитета социјалног дијалога у образовању на локалном нивоу", овог пута за синдикалце и представнике пожаревачке школске и градске управе одржан је 25. - 27. децембра у хотелу "Данубија парк" у Великом Градишту, а у организацији СОС уз подршку ЕТУСЕ и норвешког синдиката образовања УЕН.

Семинару су присуствовали представници Регионалног центра за Браничевски округ председница Маргита Петковић и потпредседник Александар Стојановић, као и представници локалне самоуправе Пожаревца - члан Градског већа задужен за ресор образовања др Горан Несторовић и Марија Трновац, помоћник градоначелника за правне послове. У реализацији семинара су учествовали и директори школа, представници Школске управе и представници синдикалних организација са територије Пожаревца.

Технички секретар СОС Миодраг Камперелић, уједно и менаџер пројекта, упознао је учеснике са значајем сарадње са ЛС, јер остваривање многих права запослених зависи од локалних самоуправа, као што су јубиларне награде, путни трошкови, материјални трошкови, мрежа школа... Такође, присутни су упознати да је пројекат замишљен као "пилот" у циљу преношења искуства доброг социјалног дијалога из локалне самоуправе Пожаревца на друге локалне самоуправе у којима социјални дијалог не функционише на тако добар начин.

Председница РЦ Маргита Петковић је представила добру сарадњу Центра

са ЛС града, као и са директорима школа и ШУ у Пожаревцу.

Учесницима семинара је представљен и кратак видео, на који начин функционише Европска организација синдиката образовања (ЕТУСЕ).

Горан Несторовић је говорио о структури и функционисању образовног система у Пожаревцу, те и добром моделу функционисања сектора образовања, примењивом и у другим срединама.

Учесницима су се обратили и директори школа ОШ "Иво Лола Рибар" Велико Градиште, ОШ "Миша Живановић" Средњево, ОШ "Вук Крацић" Мајиловац и ОШ "Херој Роса Трифуновић" Александровац истичући добру сарадњу са синдикатом и ЛС.

Правница СОС Николина Јанковић је представила правни оквир за остваривање права запослених. Фокус је ставила на прописе о одређеним правима запослених која се финансирају из буџета јединице ЛС (трошкови превоза запослених, јубиларне награде, солидарна помоћ). Представила је и најно-

вије (новембарске) Измене и допуне ПКУ са новим правима за запослене. Такође, учесници су упознати и са мерама које је усвојила Радна група за превенцију и спречавање насиља.

Испред Сектора за финансије ШУ Дејан Симовић је говорио о информационом системима "Јисп" и "Искра", редовној исплати потраживања по основу правоснажних судских пресуда, као и успешном моделу решавања проблема технолошких вишкова.

Јелена Пантић, начелница одељења за финансијске послове Великог Градишта, говорила је о расподели средстава из буџета за образовање и истакла да су реконструсане многе школе у Општини и да је дограђен вртић. Она је још рекла да ЛС улаже у образовање стипендирајући ученике, финансирајући њихов превоз, обезбеђујући бесплатне уџбенике за треће и свако наредно дете и поклон пакетиће за прваке, "вуковце", ђаке генерације и освајаче прва три места на републичким такмичењима.

Републички одбор

Пише: Миодраг Камперелић

После две године проведене у посебним условима пандемије, уз бројне мере и ограничења, претходне године живот је почео полако да се враћа у нормалне токове. Нажалост, пандемију је заменио рат у Украјини, који траје и данас. То је довело до нове глобалне економске кризе, великих поскупљења енергената и основних животних намирница, тиме и пада друштвеног стандарда.

Током прошле године организовали смо два протеста са другим синдикатима, у марту и новембру, као и штрајк упозорења у децембру. Повод за новембарски протест и штрајк упозорења био је тежак случај насиља ученика над професорком у Техничкој школи у Трстенику. Поред тога, једна од најважнијих активности прошле године било је закључење Измена и допуна ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, којим су добијена нова права за запослене, међу којима је најважнија јубиларна награда за 40 година стажа.

О свим активностима смо детаљније писали у редовним издањима "Синдикалног пера" у протеклој години и објављивали на сајту Синдиката.

ЈАНУАР

У јануару је од стручне службе Савеза затражена анализа материјалног положаја запослених у образовању у последњих десет година, како би СОС имао релевантне податке о кретању зарада, минималца, инфлације што је омогућило поређење са запосленима у другим јавним службама. Социјално-економском савету је упућен допис са захевима у циљу побољшања материјалног положаја запослених. Министарству за заштиту животне средине упућен је захтев за измену Уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја који настаје обављањем активности и ослободи синдикалне организације плаћања ове таксе. Крајем јануара одржана је седница Председништва, на којој је разматрана информација о одржаним изборима у ГО образовања Београда и ОО образовања Пиротског округа, информација о току преговора о ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и документ "Анализа материјално - социјалног положаја запослених у образовању" за преговоре са ресорним министарством.

ФЕБРУАР

У фебруару је премијерки, министру финансија и ресорном министру упућен допис због проблема у студентском стандарду. Захтеван је хитан састанак, изједначење цене рада са

истом у ученичком стандарду, као и повећање коефицијената. Са седнице Председништва упућени су образложени захтеви премијерки и министима финансија и просвете због лошег материјалног положаја запослених у образовању. У ресорном министарству је 11. 2. одржан састанак са представницима репрезентативних синдиката. Извештај са састанка је упућен међлом свим члановима Републичког одбора. Синдикат је интервенисао код министарства просвете и финансија због погрешног обрачуна прекомерног рада.

Крајем фебруара одржана је седница Председништва, на којој је разматрана информација о закључивању ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, план активности СОС у наредном периоду и утврђени термини одржавања седница РОС и одбора делатности у наредном периоду.

МАРТ

Почетком марта је пред надлежним органима покренута Иницијатива за разрешење директора Гимназије у Власотинцу и ОШ у Новом Пазару због злоупотребе положаја. Одржане су редовне седнице Надзорног одбора, Председништва и РОС. На седници РОС верификовани су нови чланови Одбора из Пирота и Београда, разматран и усвојен Финансијски извештај и план РОС и Фонда солидарности, усвајен план активности СОС у 2022. години, разматрана је актуелна ситуација у образовању и донете одговарајуће одлуке, као и Одлука о одржавању Спортских сусрета СОС. Заједно са ГСПРС "Независност" и СРПС организован је протест на Тргу Николе Пашића 12. марта. На седници РОС је донета Одлука о организовању протеста 26. марта, који је одложен због отказивања учешћа друга два синдиката.

Од ресорног министарства је затражено званично тумачење звања и ква-

лификација запослених у предшколским установама ради дефинисања њиховог статуса. Заједничка седница Републичког и Покрајинског Одбора делатности предшколских установа одржана је 25. марта у Београду. На седници је разматрана актуелна ситуација и проблеми у предшколству, информација о учешћу и подршци протеста репрезентативних синдиката одржаног 12. марта, проблеми у деловању синдикалних организација и донет Предлог одлуке РО за измену Одлуке о формирању Одбора делатности предшколских установа. Крајем марта објављен је отворен позив за учешће на 11. Спортским сусретима СОС.

АПРИЛ

У априлу је упућено писмо подршке СОНК Северне Македоније, који је организовао генерални штрајк. Председнику Републике смо се обратили поводом обећања о солидарној помоћи запосленима у образовању, од које до тада није било ништа. Убрзо након овог дописа у медијима је објављено да ће бити исплаћено 10.000 динара помоћи за просвету. СОС сматра да је овај захтев био кључан у доношењу одлуке о помоћи, јер се други синдикати нису огласили тим поводом. Међутим, и поред тога, настали су проблеми око исплате помоћи запосленима у предшколским установама и СОС је морао додатно да интервенише код министара просвете и финансија.

Седница Председништва РОС је одржана 29. априла у Београду. На седници је разматрана актуелна ситуација у образовању и план даљих активности, дат извештај са састанка у МПНТР у вези измена и допуна ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, предложени чланови Организационог одбора Спортских сусрета и договорене припреме за обележавање Међународног празника рада у Лесковцу у организацији СССС.

МАЈ

У мају је упућен допис МПНТР поводом текста Анекса ПКУ, на којем је рађено у претходном периоду. Иако је тада прошло више од месец дана, коначан текст Анекса ПКУ и даље није добијен. Закључен је уговор са туристичком агенцијом “Барцино турс” са попустом за чланове СОС. Председнику Синдиката у ОШ “Халифа бин Заид” у Новом Пазару упућен је допис са информацијом о обављеном инспекцијском надзору у Школи. Од Министарства просвете је добијен одговор на допис о звањима и стручној спреми за обављање послова васпитача у предшколским установама.

Седница Председништва РОС је одржана у Београду 27. маја. Разматран је и усвојен Предлог Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, предложена Биљана Благојевић за члана Већа СССС уместо Зорана Ивковића и утврђени оквирни термини одржавања седница РОС и одбора делатности. Крајем месеца су поново од Владе Србије, Министарства просвете и Министарства финансија затражени преговори због лошег материјалног положаја запослених у образовању, а захтевана је и исплата солидарне помоћи свим запосленима у предшколским установама.

ЈУН

Почетком јуна поново је дописом председнику Србије, Влади и МДУЛС захтевана исплата помоћи запосленима у предшколским установама, а наведене су и све локалне самоуправе које помоћ нису исплатиле. Седница РОС одржана је 17. јуна. На седници је верификован мандат Игору Николићу из Врања, уместо Наска Петрушевића који је отишао у пензију, разматрана актуелна ситуација у образовању и донете одговарајуће одлуке, затим донета Одлука о измени Одлуке о саставу Одбора делатности предшколских установа, изабрана Биљана Благојевић за члана Већа СССС уместо Зорана Ивковића који је отишао у пензију и изабрани чланови ОО Спортских сусрета СОС. Такође, донета је Одлука о члановима радних подгрупа за технолошке вишкове испред СОС.

Са седнице РОС упућено је неколико дописа са закључцима овог тела, затим захтевом за исплату на основу извршних и правоснажних пресуда којима се просветним радницима признаје право на додатак по основу рада са ученицима који наставу похађају по индивидуалном образовном плану (ИОП) и захтевом за решавања проблема комбинованих одељења од петог до осмог разреда.

ЈУЛ

Током јула активности Синдиката су вођене у правцу информисања чланова РОС и чланства о актуелним проблемима у образовању. Члановима РОС је упућена информација о пробле-

му који је настао изменама ЗОСОВ, по којима је уведена могућност формирања комбинованих одељења. Указано је да ова Одредба није императивног карактера и да је свако другачије тумачење погрешно, јер она гласи: “Образовно-васпитни рад од петог до осмог разреда може да се организује и у комбинованом одељењу.” Поред могућих злоупотреба, ово може довести до појаве великог броја технолошких вишкова, као и до значајног смањивања квалитета образовног процеса. Од чланова РОС су тражене информације о тренутном стању на територији у вези са формирањем комбинованих одељења, како би Синдикат могао на време да реагује према ресорном министарству. Поред тога, члановима РОС је упућена информација о ставу највишег суда у Србији у вези са покренутим споровима поводом ускраћивања права на топли оброк и регрес. Суд је сматрао да је законом, којим се уређују зараде у јавним службама, утврђено да коефицијент радног места (нпр. спремачице) садржи и “топли оброк” и регрес. Сматрајући да став суда није у складу са законом СОС је наставио да предузима све мере у остваривању права гарантованих Законом о раду.

АВГУСТ

У августу су одржане редовне седнице Председништва и РОС, на којима су разматрани актуелни проблеми у образовању, план активности СОС, поднети извештаји чланова радних подгрупа о распоређивању технолошких вишкова, и обављена припрема за Спортске сусрете СОС у Кладову. Захтеви, формулисани на седници РОС упућени су Влади и министрима просвете и финансија, а односили су се на повећање плата за 25%, изједначавање цене рада за све у образовању и смањење броја ђака у одељењу на 24. С обзиром на то да Влада још није била формирана, у допису је дат рок за преговоре до 2. новембра, после којег је најављено предузимање свих облика синдикалне борбе.

Један од закључака са седнице РОС је био да се Агенцији за мирно

решавање радних спорова упути допис о спору око Анекса ПКУ за основне и средње школе и домове ученика, који тада није био добијен од ресорног министарства.

СЕПТЕМБАР

Почетком месеца одржан је семинар ОО образовања Јабланичког округа на Власинском језеру, где су представљени резултати рада РО СОС, Одбора Јабланичког округа и синдикалних организација у саставу Одбора. Размењена су искустава у синдикалном раду и деловању са више различитих организационих нивоа у оквиру организације СОС.

СОС је присуствовао 13. септембра јавној седници Већа СССС испред новобеоградске Палате “Србија”, посвећеној минималној цени рада и зарадама у Србији за 2023. годину.

Од 15. до 18. септембра одржане су 11. Спортске игре СОС у Кладову. По договору са седнице Председништва, састанак Организационог одбора одржан је дан раније у Кладову. На састанку су разматрана сва питања у вези са организацијом Сусрета, изабран је председник Одбора, одржан жреб по дисциплинама и потврђен смештај учесника у хотелу “Ђердап” и приватним виллама. За Игре се пријавило више од 40 екипа из целе Србије из свих нивоа образовања - од предшколских установа до високошколских, са више од 500 учесника. Укупни победник 11. Спортских сусрета била је екипа РЦ Пожаревац.

Крајем септембра у ресорном министарству одржан је састанак о Анексу ПКУ за основне и средње школе. Изменама и допунама ПКУ запослени ће у односу на важећи текст добити нова права, а посебно право на јубиларну награду за 40 година рада проведеног у радном односу, затим право на накнаду плате у висини 100% у случају привремене спречености за рад која је проузрокована малигним обољењем, плаћено одсуство код првог поласка детета у предшколску установу и поласка детета у први разред - два радна дана и друга.

ОКТОБАР

Почетком октобра обележили смо Међународни дан наставника саопштењем у којем смо, поред осталог, посебно указали на тежак материјални положај просветних радника, јер су плате просветних радника за 10% ниже од републичког просека. Тема Светског дана наставника била је "Преображај образовања почиње са наставницима".

Редовна седница Председништва је одржана *online* 7. октобра, а разматран је Анекс ПКУ и припрема састанка Председништва СОС са председником СССС.

Седница Одбора делатности високог образовања одржана је 26. октобра. На седници је верификован нови члан Одбора делатности др Бранко Ристановић, уместо др Бранка Миљановића, затим је разматран предлог измена и допуна ПКУ за високо образовање и актуелна ситуација у високом образовању.

Члановима РОС упућен је предлог састанака Секције младих СОС.

Након формирања нове Владе, за министра просвете поново је изабран Бранко Ружић. Крајем месеца поново је упућена Иницијатива за преговоре о закључењу ПКУ за студентски стандард.

У Београду је 28. октобра одржан почетни састанак пројекта "Јачање капацитета социјалног дијалога у образовању на локалном нивоу", који СОС реализује уз финансијску подршку ЕТУСЕ и норвешког синдиката образовања. Пројекат се базира на одржавању три семинара за локалне самоуправе у Лесковцу, Суботици и Пожаревцу, размени искустава, начину функционисања и представљању резултата социјалног дијалога на локалу. Предвиђено је и одржавање завршне конференције у Београду, на којој ће бити презентовани закључци и план даљих активности.

НОВЕМБАР

Почетком новембра одржана је седница Председништва, на којој је разматран предлог решења у вези са плаћањем режијских трошкова СОС Савезу СССС и утврђен план активности РОС до краја године. На седници је договорено да буде инициран састанак свих репрезентативних синдиката,

на којем би биле утврђене заједничке акције. Заједничка седница РОС и Одбора делатности основних и средњих школа планирана је за 9. децембар, а два семинара по пројекту за почетак и крај децембра.

Заједнички састанак сва четири синдиката у образовању одржан је 14. новембра, када је усаглашен заједнички захтев за повећање зарада 25%. Договорено је да о томе буду обавештени органи синдиката, а потом одржи и следећи састанак. У међувремену се догодио још један тежак случај насиља и то над професором из Техничке школе у Трстенику који је објављен на друштвеним мрежама. Тим поводом СОС се огласио саопштењем осуђујући насиље и затражио одговарајуће казне. Одржана је и ванредна *online* седница Председништва 23. новембра, на којој је донета Одлука о организовању протеста са СРПС и ГСПРС 30. новембра, као и штрајка упозорења 1. децембра. Нажалост, поново је један синдикат одступио од договора и самоиницијативно заказао обуставу рада.

Седница Одбора делатности ученичког и студентског стандарда одржана је 18. новембра у Београду. На седници је разматран ПКУ за ову делатност и актуелни проблеми.

Први семинар по пројекту о јачању капацитета социјалног дијалога у образовању на локалном нивоу за град Лесковац одржан је 25 - 27. новембра у Пролом бањи.

Протест "За достојанство професије" одржан је на Тргу Николе Пашића 30. новембра заједно са СРПС, док је "Независност" одустала. Окупило се нешто више од 1.000 учесника у протестној шетњи до Министарства просвете, а услут су предати захтеви Народној Скупштини, председнику Србије и ресорном министру. Испред Министарства скупу су се обратили председница СОС и представници СРПС, као и колегице које су доживеле насиље на радном месту.

ДЕЦЕМБАР

Штрајк упозорења је одржан 1. децембра. По извештајима са терена учествовало је око 60% установа, чланица СОС. У знак подршке нашој колегици, СОС је присуствовао састанку ОО образовања Расинског округа у Тр-

стенику. Почетком децембра одржане су редовне седнице Председништва и РОС, као и ванредна седница Надзорног одбора. На седницама је усвојен ребаланс плана за 2022. годину, разматрана информација са протеста од 30.11. и анализиран штрајк упозорења, затим разматрана актуелна ситуација у образовању и план даљих активности, Анекс ПКУ и поднет извештај о Спортским сусретима СОС у Кладову. На заједничкој седници верификовани су мандати новим члановима Одбора делатности основних и средњих школа Драгани Јовановић из Пирота и Драгици Бијелић из Београда.

Други семинар у оквиру пројекта за локалну самоуправу у Суботици одржан је почетком децембра у Бечеју. Семинару је присуствовало тридесетак учесника и представљено је функционисање социјалног дијалога у Суботици.

Половином децембра закључен је Споразум о продужењу рока важења ПКУ за високо образовање на годину дана.

Након протеста и штрајка упозорења одржан је 20. децембра састанак Радне групе за превенцију и спречавање насиља у систему образовања и васпитања, на којем су предложене измене и допуне прописа у циљу заштите запослених од насиља.

Трећи семинар по пројекту за Пожаревац, одржан је крајем децембра на Сребрном језеру. Поред начина функционисања социјалног дијалога у Пожаревцу су учесници семинара имали прилику да се упознају и са радом локалне самоуправе у Великом Градишту.

У претходној години одржано је 20 седница органа СОС, као и Спортске игре у Кладову. Исплаћено је 32 солидарне помоћи и 11 позајмица из Фонда солидарности. Поднето је 65 захтева у вези са регистрацијом синдикалних организација, ажуриран сајт са најновијим битним информацијама и издато шест бројева листа "Синдикално перо". Издато је више од 70 потврда за председнике синдикалних организација, а представници СОС гостовали су у програмима девет телевизијских канала.

У извештају су наведене само важније активности СОС.

Радно - правна заштита

Пише: Николина Јанковић

У протеклој години СОС је посебну пажњу посвећивао правној сигурности чланства. Основни смисао правне заштите је пружање правне помоћи приликом решавања појединачних случајева у ситуацији која се односи на радно-правни положај запослених у установама образовања.

Најчешће проблеми се јављају у односима између запослених и директора у остваривању права утврђених позитивним прописима или у примени ПКУ. Правна заштита се, углавном, остварује кроз тумачење одредби позитивних прописа и остваривања права запослених, одбране запослених у дисциплинским поступцима, састављања поднесака, пријава инспекцијама, као и заступање у тужбама у радним споровима и поступцима извршења.

Протеклу годину значајно су издвојиле измене и допуне ПКУ за запослене у основним и средњим школама, на којима је активно рађено током целе године, а ступиле су на снагу 12. новембра. Запослени у основним и средњим школама, као и у домовима ученика добили су нова права и то:

- јубиларну награду за 40 година рада проведеног у радном односу - у висини две и по просечне плате;
- солидарну помоћ у случају рођења или усвојења детета у висини просечне месечне зараде у Србији;

- нови основ за плаћено одсуство у случају поласка детета први пут у предшколску установу и први разред основне школе - два радна дана;

- право на накнаду плате у висини од 100% за запослене који болују од малигних обољења за првих 30 дана привремене спречености за рад.

После случаја насиља у Трстенику и последица које је покренуо, Министарство просвете је формирало Радну групу за превенцију и спречавање насиља у систему образовања и васпитања, а у чијем раду је учествовао и СОС. Донете су мере које подразумевају и измену прописа и то: ЗОСОВ, Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Правилника о обављању друштвено корисног, односно хуманитарног рада и Правилника о критеријумима и стадардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања.

Велика пажња је поклоњена запосленима у високом образовању, јер је у децембру истицала важност ПКУ. СОС је поднео иницијативу за продужење важности ПКУ, што је Споразумом о продужењу и учињено 14. децембра за наредних годину дана (14. 12. 2023.).

У децембру су започети преговори за измене и допуне ПКУ за запослене у установама предшколског васпи-

тања и образовања чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Основни предлог синдиката је био да и запослени у предшколским установама, попут колега у основним и средњим школама, добију право на јубиларну награду за 40 година рада, што су сви учесници у преговорима прихватили.

У протеклој години су и у "Синдикалном перу" обрађене многе теме из правне области, које су отклониле многе недоумице и помогле у решавању актуелних питања. Навешћемо само неке од њих: бољи положај васпитача могућ и без измене КУ и прописа; РЦ Лесковац - правни послови; школе и домови - новине у ПКУ, Радна група за превенцију насиља - усвојени предлози...

Током 2023. редстоји почетак преговора за закључење измена и допуна ПКУ за запослене у предшколским установама, као и у установама студентског стандарда и високог образовања. Основна идеја је да сви запослени у установама образовања добију нова права у ПКУ, односно да се њихова права изједначе, с тим што ће се приликом преговора обратити пажња и дати значај специфичности сваког нивоа образовања, како би били превазиђени досадашњим проблем у пракси.

СОС у борби против насиља

Пише: Р. С. П.

Поводом узнемирујућег случаја насиља над колегиницом у трстеничкој Техничкој школи новембра прошле године и првобитне млаке реакције просветних власти која је резултирала протестом просветних радника и великом медијском "прашином, епилог се тек ових дана назире оставком директора.

СОС након сазнања о догађају реаговао адекватно, како према угроженој колегиници, тако и према надлежним властима. О протесту и саопштењима је већ писано у прошлом броју, а у међувремену се председница СОС у два наврата обратила ресорном министру Ружићу - дописом и отвореним писмом.

У допису Валентина Илић је истакла да су виновници тешког инцидента због незаконито вођеног поступка враћени у школу, упркос искључењу, док је наставница и даље на боловању и не може да се врати на старо радно

место због угрожене безбедности

"Поставља се питање, да ли ћемо овим негативним примером подстицати и даље вршење насиља у школама, јер су у овом случају виновници прошли некажњено и вратили се у школске клупе као да се ништа није десило. Такође се поставља и питање одговорности директора школе, јер је он одговоран за законитост рада и успешно обављање делатности установе...", написала је председница СОС у допису и истакла захтев за преиспивањем одговорности директора Техничке школе у Трстенику сходно члановима 111-112. ЗОСОВ, а посебно што је један од законских основа за разрешење директора непредузимање или неблаговремено предузимање одговарајућих мера у случајевима повреде забрана из чл. 110-113. Закона.

У Отвореном писму министру просвете председница СОС подсећа да се "измицање столице у Трстенику" пре-

творио у масовни револт просветних радника, да се проблем усложњава, а да је измена законске регулативе још далеко. Она је указала на резултате рада Радне групе за измену законске регулативе и закључк бр. 7 о повећању броја стручних сарадника и коефицијента за одељенске старешине, као и да Министарство за то поседује све валидне податке за 1.700 школа. Валентина Илић сматра да би увећање тих коефицијента дало добар подстицај, а и малу сатисфакцију за одговорност код разредног старешинства, као споне између ђака, родитеља, стручних служби и локалне самоуправе.

Она је још апеловала на повећање броја стручних сарадника, чиме би значајно био побољшан квалитет васпитног деловања на ученике и родитеље, а у систем би било уведено више младих педагога, психолога и дефектолога, како би превенирали и умањили број инцидентних ситуација.

Међународне активности

Пише: Борка Вишнић

Током протекле године међународне активности су реализоване *online* под утицајем пандемије вируса COVID-19 махом до средине године, да би се потом почеле реализовати активности са непосредним учешћем. Тако је након шест година одржан велики скуп на европском нивоу - Специјална конференција Европског комитета синдиката образовања у Лијежу.

Састанци сталних тела су се током прве половине године одржавали виртуелно - седница ETUCE Комитета, Сталног комитета за једнакост и Сталног комитета за високо образовање, као и Саветодавног панела. Поред редовних тема о будућности професије и потребе бољег положаја запослених у свим нивоима образовања и науке, па захтева за више финансирања јавног образовања, наметнула се тема почетка сукоба у Украјини. То је отворило питање бриге за смештај и образовање бројних избеглица, али и истицање политичких захтева појединих синдиката у вези са ратним догађајима и укључивање синдиката образовања у политичко деловање сопствених земаља и на европском нивоу. Европска организација синдиката образовања је ставовима и деловањем исказала озбиљност и ангажованост у свом домену активности, уз избегавање политизације синдикалног рада.

Као важна тема наметнуле су се дугорочне последице пандемије по здравље и безбедност запослених и ученика и о томе су реализована истраживања, а потом и о будућности образовања у постковид условима. Без обзира на уверавања представника европских институција да је будућност образовања у виртуелној области, синдикати заступају ставове да без непосредног рада са ученицима нема ни правог образовања.

Давање предности дигиталном образовању махом се образлаже мањим издвајањима и могућностима смањења трошкова за образовање, што је апсолутно неприхваљиво за синдикате, који траже да се издвајања за образовање повећају.

Почетком јула је у Лијежу (Белгија) одржана Специјална конференција ETUCE са водећом темом о наставничкој професији и обнови синдиката. Како унапредити положај наставничке професије у времену све више израженог недостатка квалификованих наставника широм Европе, тема је о којој се највише дискутовало, а резултати расправе су главне тачке деловања синдиката образовања у наредном периоду.

По други пут је на Специјалној конференцији додељена награда "Кунка Дамианова" за допринос равноправности и развоју синдикалног рада, коју су поделиле Дорота Обидниак из пољског синдиката образовања ЗНП и Борка Вишнић из Синдиката образовања Србије. Новчани износ награде намењен је активностима синдиката у области равноправности и активирања млађих чланова синдиката.

Током прошле године одржан је неколико тематских окупљања у реализацији пројекта ETUCE - представници нашег синдиката учествовали су у раду семинара о наставничкој професији који је одржан у Букурешту. То је била прилика да се о важним питањима наставничке професије и синдикалног рада размене мишљења и искуства у непосредној комуникацији. Резултати тог а и других регионално одржаних семинара били су од велике користи и за Завршну конференцију пројекта, која је крајем јануара ове године одржана у Варшави.

У прошлој години представници нашег синдиката били су гости на конгресима синдиката са којима сарађујемо више година - Конгрес синдиката FENPROF у Португалу, Конгрес синдиката АОб уз Холандију, Конгрес Синдиката средњег и високог образовања Федерације БиХ и Конгрес синдиката СВИЗ у Словенији. Током протекле године, такође, настављени су редовни контакти са колегама из региона.

Пројектне активности

Прошле године завршена је десетогодишња сарадња са шведским синдикатом образовања "Läraförbundet", коју смо обострано оценили веома успешном по унапређење капацитета нашег синдиката.

У јуну прошле године у Софији је одржана је Завршна конференција

пројекта Професионални развој проsvетних радника, у којем је наш синдикат био партнер колегама из Бугарске и Румуније. Претходно су реализоване све предвиђене активности, током којих су се развили модели менторског рада, који су значајно допринели педагошким вредностима исхода наставе, а наставницима отворили нову перспективу у стручном усавршавању, уз коришћење ресурса запослених у образовној институцији.

Прошле године је, такође, потписан уговор о реализацији пројекта "Зелене школе", чија је реализација у оквиру програма Erasmus + у сарадњи са колегама из Бугарске и Румуније. За потребе Пројекта припремљен је национални извештај о еколошком образовању, као и припреме за обуку учитеља који су изразили заинтересованост за ову тему.

Након дуже припреме, потписан је уговор о реализацији пројекта "Социјални дијалог у образовању на локалном нивоу", који финансирају норвешки UEN и ETUCE. До краја прошле године реализовано је више активности - почетна конференција и семинари за изабране локалне самоуправе - Лесковац, Суботица и Пожаревац. Учесници су семинаре оценили веома позитивно, посебно што су се по први пут на оваковом догађају окупиле представнице свих социјалних партнера у образовању и имали могућност да се у непосредном дијалогу договарају о унапређењу образовања.

Поред ових активности, Синдикат образовања Србије је активан у раду Секторског већа за образовање, а представница нашег синдиката је у радној групи за израду стандарда квалификација за занимање васпитач, што је од посебног интереса за наше чланове у сектору предшколског васпитања и образовања.

Пројекат “Зелене школе”

Пише: Борка Вишнић

У Београду је крајем јануара одржана обука за учитеље који су исказали заинтересованост да учествују у реализацији пројекта “Зелене школе”. Пројекат заједнички реализују синдикати образовања из Бугарске, Румуније и Србије у оквиру европског програма Erasmus +, који финансира Европска комисија.

Зелене теме су високо на агенди свих европских програма, а један од најзначајнијих везан је за обуку наставника и ученика у мењању односа према природи, околини и укупног понашања и односа према заштити природе. Временом су многе земље развиле занимљиве програме и активности кроз које се формирају ставови и вредности најмлађих, а уз то и понашање одраслих, уз подстицање укупног окружења на промену понашања. Један од тих програма се односи на смањење отпада, други на рециклажу итд. У нашим основним школама постоји низ активности које учитељи реализују током наставних и ваннаставних активности, у шта смо се уверили и током обуке.

Оно што је ново везано је за увођење тзв. “зелених компетенција”, односно планирање активности којима се формирају и јачају знања, вештине и ставови у односу на предвиђене компетенције.

У обуци је учествовало једанаест учитељица из Новог Пазара, Злота, Тополе, Стублина, Ђурђина, Суботице - различитих школа, од градских до сеоских, великих и малих, са заједничком жељом да сазнају и примене нешто ново у својој пракси и учествују у пилотирању нових мето-

да и садржаја у еколошкој области. Више заинтересованих учитеља, који нису могли тог дана да учествују на обуци, изразили су жељу за додатним термином, како би се укључили у реализацију пројекта.

Предлог нових садржаја сачинили су методолози пројекта из Бугарске, уважавајући предлоге и идеје из националних извештаја о еколошком образовању из наше земље и Румуније.

Обуку су веома надахнуто и стручно водиле Ирис Стантић Миљачки и Ивана Калинић. Ирис је припремила образложења за све већ познате и нове аспекте увођења концепта “зелене школе”, док је Ивана припремила преглед практичних активности које су већ реализовали учитељи са својим ђацима, као идеје за будуће активности учитеља.

Пре почетка обуке учеснице су попуниле образац за процену соп-

ствених знања и ставова у вези са темом, а потом и након обуке, како би се уочио напредак. Током обуке реализован је и рад у групама, где је задатак био да се на основу стечених сазнања припреми предлог активности са ученицима. Кроз анализу резултата могли смо да уочимо машовитост наших учитеља и спремност да у реализацији теме укључе и колеге и ширу заједницу.

У наредна два месеца учитељи ће спремити и реализовати “зелене активности” у учионици или ван ње, а потом известити о исходима. На основу укупних сазнања, биће припремљена методологија за нови приступ еколошком образовању у основним школама. Тиме ће се створити и могућност да овакве обуке за примену те методологије буду саставни део стручног усавршавања учитеља.

Варшава: Завршна конференција ETUCE и EFEE

Пише: Ивона Дамњановић

Европски синдикални комитет за образовање (ETUCE) и Европска федерација образовања послодаваца (EFEE) су 30. и 31. јануара 2023. у Варшави (Пољска) организовали Завршну конференцију “Ка оквиру деловања у вези са атрактивношћу наставничког звања кроз ефикасан социјални дијалог у образовању”. Конференцији је присуствовало више од 90 учесника из 30 земаља, а СОС су представљале председница Валентина Илић и Ивона Дамњановић.

На церемонији отварања учесницима се обратио Larry Flanagan, председник ETUCE. Циљ Завршне конференције био је да омогући специфични форум за европске социјалне партнере у образовању како би унапредили знање и свест о управљању Европском унијом, као и будуће образовање. Такође, истакнута је важност бављења специфичним могућностима и потребама изградње капацитета социјалног дијалога, као и разговором и заједничким разумевањем елемената који су директно или индиректно повезани са атрактивношћу наставничке професије.

Финални пројекат у Варшави је директно подржао изградњу капацитета европских социјалних партнера у образовању, укључујући послодавце и раднике у образовању у свим државама чланицама Европске уније, а посебно у земљама централне и источне Европе у којима би национални индустријски односи и институције могле бити додатно ојачане.

Водеће теме покриле су улогу социјалних партнера у образовању и значај развоја делотворних и инклузивних пракси социјалног дијалога, као и елементе који дефинишу добре и квалитетне услове рада за наставнике, руководиоце школа и друго образовно особље.

Стручњаци за истраживање Пројекта су обогатили дебату на Конференцији делећи закључке са учесницима. У свим дебатама је било равноправно учешће послодаваца и радника у образовању, као и учешће истраживача и стручњака. Учесници су били у

могућности да учествују у различитим радним групама. Разматране теме, поред услова рада, биле су препознавање улоге социјалних партнера у образовању, константно развијање наставничке професије, улагање у образовање, здравље и безбедност, као и статус наставничке професије. Водећа питања за групне сесије били су предлози за неки већи додаток, који није узет у обзир у актуелном документу и како се европски социјални партнери и национални социјални партнери у образовању могу ангажовати и заједно допринети имплементацији овог оквира у наредним годинама.

Учесници су имали три радне групе, које су водили Larry Flanagan (председник ETUCE), Fergal McCarthy (председник EFEE), Tomasz Gryczan (интернационални координатор односа) и његова сарадница. На крају сваке дебате је била отворена дискусија о повратним информацијама радне групе.

Учесници Конференције су разговарали о тексту финалног пројекта - Заједничком исходу политике, који су, након малих измена, усвојили ETUCE и EFEE. Свака радна група је имала прилику да се фокусира на специфичне параграфе нацрта исхода политике, који су дистрибуирани уочи Завршне

конференције и припремљени у Саветодавној групи. Дошло је до ситних промена у одељку “Услови рада”, као и у одељку “Улагање у образовање”. Занимљив предлог је дао један од учесника, који се односи на безбедност просветних радника. Наиме, његов предлог је био конструисање “паметне зграде” са појачаним безбедносним условима у виду камера, као и иновативне технологије, како би безбедност радника била појачана. О томе ће се расправљати на дебати. Услед пандемије корона вируса било је отежано извођење интерактивне наставе и због тога се доста полемисало о таквој *online* настави, али се нису сви званично сагласили да прихвате ту опцију извођења наставе. Такође, један од проблема свих европских земаља је констатан пад интересовања младих за рад у просвети, јер велики недостатак наставног кадра веома утиче на квалитетан рад.

Завршна конференција је допринела размени искуства и информација европских синдиката. Европски синдикати јасно су приказали важност и потребу за бољим материјалним положајем просветних радника, као и намеру да боље услове успоставе у свим сферама рада.

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindikat.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindikat.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм
Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

Школски центар са домом ученика "Доситеј Обрадовић" - Суботица

Пише: Сања Јовић

Историја данашњег Школског центра са домом ученика "Доситеј Обрадовић" почела је 1945. године, јер до тада у Војводини није постојала школа за глуву децу. Те године је Одељење за социјалну политику у некадашњем инђијском млину отворило Дом и школу за глувонему децу и за управника поставило тада најбољег стручњака Десимира Ристовића. Две године касније Дом и школа су пресељени у Суботицу, проширен је смештајни капацитет, а следеће 1948. установу је преузео Ресор просвете и културе. Од тада је Школа пресељавана још два пута, 1955. и 1963. где се и данас налази у згради из 19. века под заштитом Завода за заштиту споменика и кул-

туре. Установи је 2014. године промењен назив какав данас носи.

Проширењем делатности Школа пружа могућност образовања и васпитања деци са различитим врстама развојних сметњи: предшколско васпитање деце са сметњама у развоју; основношколско образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју; средњошколско образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју; дефектолошки третмани (индивидуални и групни); интернатски смештај (капацитет интерната је 80 места); пружање додатне помоћи и подршке деци у масовном систему образовања.

Школски центар похађају деца са различитим видовима

сметњи у равоју: оштећење слуха; неразвијеност говора (различите етиологије); поремећаји из спектра аутизма; поремећаји у понашању; недовољна ментална развијеност; удружене сметње; потешкоће у емоционалном и социјалном функционисању, удружене сметње. Право уписа имају сва деца коју је упутила Интерресорна комисија. Настава се одвија у предподневним часовима, а поподне је васпитни рад-корепетиција градива и слободне активности у Дому.

У основној школи раде дефектолози. Број деце у одељењима у основној школи је 4 - 6 у нижим разредима, до осам у вишим и до 12 ученика у средњој школи. Школски центар је опремљен мноштвом дидактичких средстава и примењују се најсавременије методе рада. Трогодишње професионално оспособљавање ученика пружа теоријска и практична знања на српском и мађарском језику из шест подручја рада (осам образовних профила - бравар, молер, књиговезач, кројач, пекар, месар-кобасичар, женски фризер, педикир).

Синдикална организација Установе је оформљена 27. фебруара ове године у оквиру Синдиката образовања Србије и репрезентативна је са 57 чланова, од 86 запослених у Школском центру.

